

KONSULTACJE

Przegląd rozporządzenia w sprawie EUWT (europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej)

Konsultacje były wspólną inicjatywą Komitetu Regionów, trzech prezydencji Rady Unii Europejskiej (Hiszpanii, Belgii i Węgier), Komisji Europejskiej i programu Interact. Z myślą o przeglądzie rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 w sprawie EUWT postanowiono zgromadzić opinie państw członkowskich, istniejących EUWT i tworzonych EUWT, władz lokalnych i regionalnych oraz innych zainteresowanych stron. Konsultacje skupiają się przede wszystkim na tych aspektach legislacyjnych, które należałoby ulepszyć lub zmienić w ramach przyszłego przeglądu, oraz analizują wartość dodaną i potencjał tego instrumentu prawnego. Konsultacje rozpoczęto dnia 3 maja 2010 r. w Cáceres w Hiszpanii, a informacje o nich opublikowano na portalu Komitetu Regionów poświęconym EUWT; opinie można było przedstawiać do dnia 20 lipca.

Przedstawione uwagi posłużyły za wkład w opracowanie opinii z inicjatywy własnej dotyczącej przeglądu rozporządzenia w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej, którą Komitet Regionów ma przedstawić na początku 2011 r.¹, jak również zostaną uwzględnione w pracach legislacyjnych innych instytucji. Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 stanowi, że do dnia 1 sierpnia 2011 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania rozporządzenia w sprawie EUWT oraz, w razie potrzeby, propozycje zmian.

1

CdR 100/2010, sprawozdawca: Alberto Nuñez Feijoo (PPE/ES), premier autonomicznego regionu Galicji.

Podziękowania

Komitet Regionów pragnie podziękować zespołom partnerów biorącym udział w tych wspólnych konsultacjach.

Trzy prezydencje UE – hiszpańska, belgijska i węgierska:

Julián Talens Escartí, Stałe Przedstawicielstwo Hiszpanii przy UE
Estanislau Vidal-Folch de Balanzó, Stałe Przedstawicielstwo Hiszpanii przy UE

Barbara Boutriau, Stałe Przedstawicielstwo Belgii przy UE
Thierry Delaval, Stałe Przedstawicielstwo Belgii przy UE
Maarten Goris, Stałe Przedstawicielstwo Belgii przy UE

dr Gábor Sonkoly, Ministerstwo Administracji Publicznej i Sprawiedliwości, Republika Węgierska
dr Katalin Fékéte, Ministerstwo Administracji Publicznej i Sprawiedliwości, Republika Węgierska
dr Anna Kerékgyártó, Ministerstwo Administracji Publicznej i Sprawiedliwości, Republika Węgierska
Gabriella Iglói, Stałe Przedstawicielstwo Węgier przy UE

Komisja Europejska:

José Antonio Ruiz de Casas, DG ds. Polityki Regionalnej
Dirk Peters, DG ds. Polityki Regionalnej

Interact:

Elise Blais, punkt kontaktowy Interact w Wiedniu

KR dziękuje również za cenną współpracę wszystkim osobom, które przedstawiły swoją opinię.

Więcej informacji można znaleźć na portalu Komitetu Regionów poświęconym EUWT:

www.cor.europa.eu/egtc

egtc@cor.europa.eu

Streszczenie wniosków:

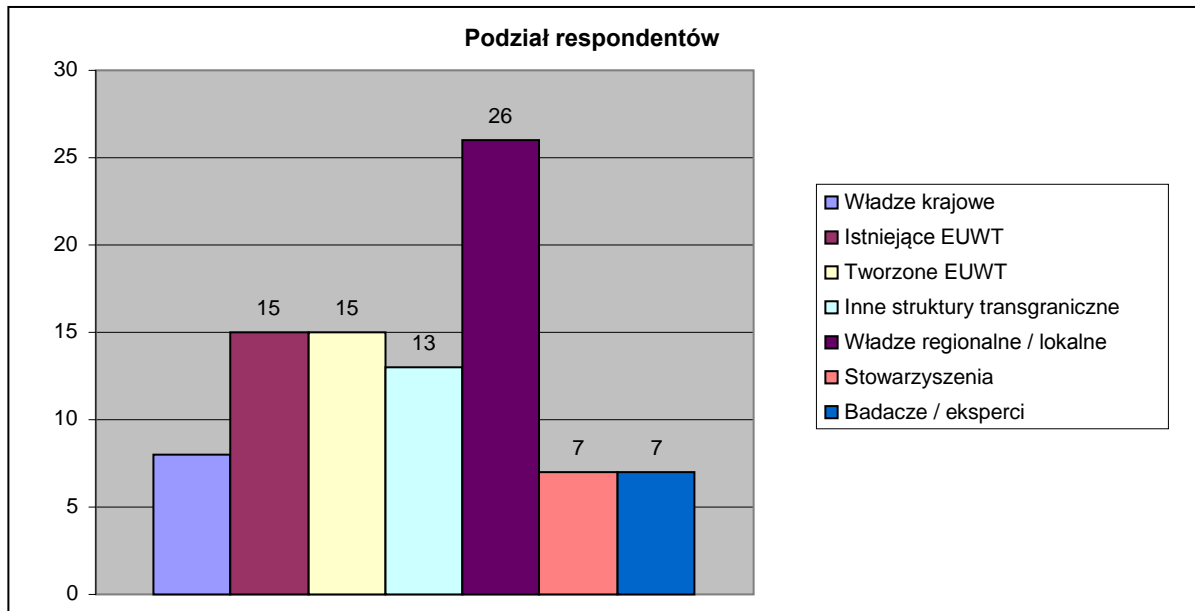
- Konsultacje cieszyły się znacznym zainteresowaniem. Z **91 otrzymanych odpowiedzi** 15 pochodziło z istniejących EUWT (spośród obecnych 16), a następnych 15 – z tworzonych EUWT. **Udział w konsultacjach wzięły prawie wszystkie zainteresowane strony związane z EUWT.**
- Respondenci uważają, że **rozporządzenie trzeba zmienić** i skoncentrować na ułatwieniu funkcjonowania EUWT, a także na poprawie sposobu ich tworzenia.
- Główny problem prawny dotyczy **różnic w ustawodawstwie poszczególnych państw członkowskich**. W szczególności dotyczy to różnic w statusie prawnym istniejących EUWT, które wynikają z rozbieżnych decyzji podejmowanych przez państwa członkowskie w ramach krajowego procesu wdrażania, co jest dopuszczone na mocy rozporządzenia. Zgłoszono również trudności z określaniem treści konwencji i statutów, jak również z procedurami ich zatwierdzania. Ogólnie rzecz biorąc, procedury trzeba uprościć.
- Na szczeblu europejskim i krajowym potrzebne są środki w zakresie **informacji, komunikacji i pomocy technicznej**. Respondenci opowiadają się za stworzeniem europejskiej struktury i popierają tworzenie sieci, działania komunikacyjne i wsparcie zapewniane przez KR.
- Większość respondentów zwróciła uwagę na konieczność zatrudniania przez EUWT własnych **pracowników** i ustalania przez nie właściwego prawa. Kwestia pracowników jest jednym z głównych problemów prawnych.
- Większość respondentów opowiada się za zezwoleniem **podmiotom prywatnym na udział** w EUWT, lecz tylko pod określonymi warunkami.
- Kwestia udziału **państw trzecich** ujawnia wyraźne różnice między stanowiskiem państw członkowskich, które uważają, że udział państw trzecich powinien być ograniczony, a stanowiskiem innych zainteresowanych stron (EUWT, władz lokalnych i regionalnych, stowarzyszeń i ekspertów), które opowiadają się za zmianą obecnych zasad i wprowadzeniem mniej rygorystycznych przepisów.
- Większość respondentów bardzo pozytywnie ocenia działanie EUWT jako **instytucji zarządzającej** i wspólnego sekretariatu technicznego, ponieważ jest to odzwierciedlenie zasady pomocniczości. Niektóre władze krajowe niechętnie powierzają zarządzanie programami innym podmiotom. Wykorzystanie EUWT do realizacji projektów europejskiej współpracy terytorialnej ma wiele zalet; główny problem dotyczy jednak kwalifikowalności EUWT.
- Zadania EUWT obejmują szeroki zakres działań. W praktyce EUWT albo pełnią rolę struktur koordynacji polityki i współpracy, albo działają jako nowe szczeble sprawowania rządów.
- Respondenci uważają, że EUWT jest głównym instrumentem prawnym UE służącym do osiągnięcia **spójności terytorialnej**. Jest ono również poligonem doświadczalnym dla **wielopoziomowego sprawowania rządów**, ponieważ tworzy dwupoziomowy kanał komunikacji i działa na zasadzie podejścia oddolnego. Może również działać jako struktura ułatwiająca rozwiązywanie różnych problemów granicznych.

1. Udział

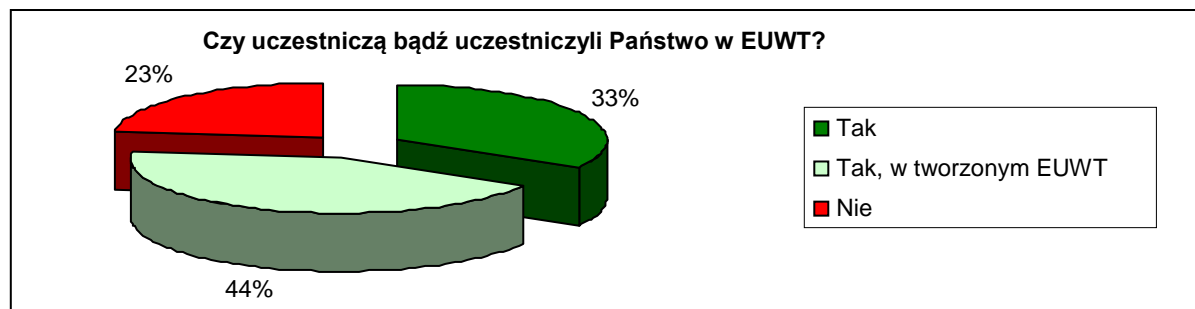
Komitetu Regionów otrzymał 91 odpowiedzi. Świadczy to o tym, że temat EUWT cieszy się znacznym zainteresowaniem, a poziom reprezentatywności zgromadzonych danych jest bardzo wysoki. Udział w konsultacjach wzięły praktycznie wszystkie zainteresowane strony związane z EUWT.

Odpowiedzi udzieliły następujące podmioty:

- 15 utworzonych EUWT z 16 istniejących;
- 15 tworzonych EUWT;
- 13 struktur transgranicznych innego rodzaju (głównie euroregionów);
- 26 organów władz lokalnych i regionalnych;
- 8 rządów krajowych (7 państw członkowskich i Szwajcaria);
- 7 stowarzyszeń, w tym Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych, Zgromadzenie Regionów Europy, *Mission Operationnelle Transfrontalière* oraz Środkowoeuropejskie Biuro Inicjatyw Transgranicznych;
- 7 opinii ekspertów i zainteresowanych stron, w tym Interact.

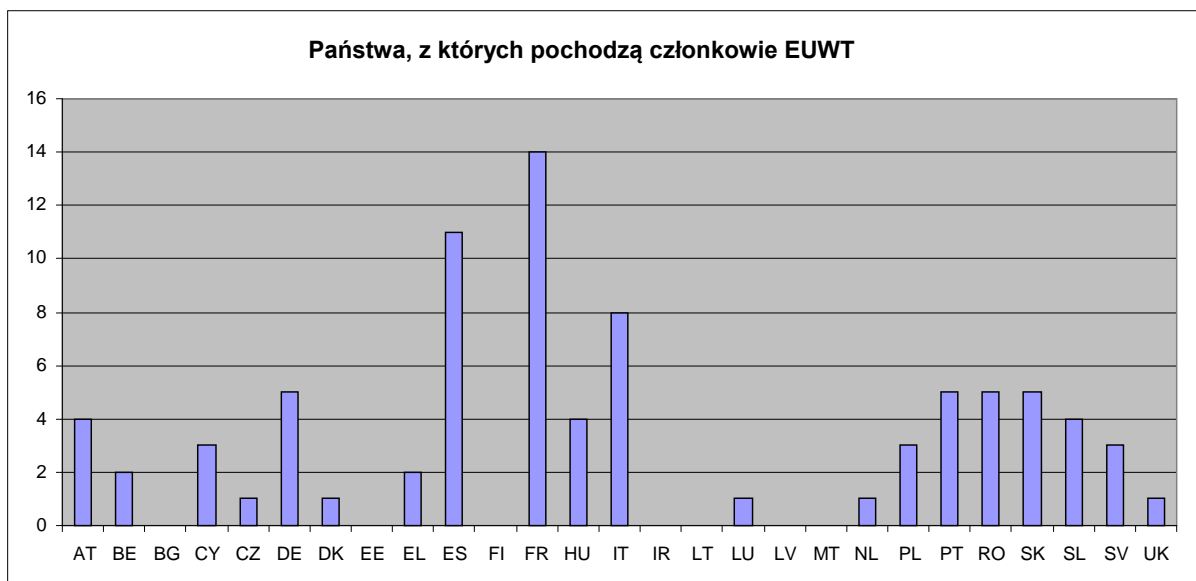
Tabela 1: Podział podmiotów uczestniczących w konsultacjach.

Tabela 2: Odsetek respondentów ze struktur transgranicznych, międzyregionalnych i transnarodowych biorących udział w EUWT.

Jeśli chodzi o zasięg geograficzny, odpowiedzi obejmują bezpośrednio lub pośrednio 23 państwa członkowskie. Bułgaria, Irlandia, Łotwa i Malta nie są wyraźnie wymienione, chociaż nie jest wykluczony udział podmiotów z tych krajów za pośrednictwem stowarzyszeń. Udział jest większy w tych państwach, w których istnieją EUWT.

Istniejące lub tworzone EUWT, które udzieliły odpowiedzi, obejmują 20 państw członkowskich. Bułgaria², Estonia, Finlandia, Irlandia, Łotwa, Litwa i Malta nie zgłaszają udziału w żadnym EUWT. Państwa, w których więcej respondentów bierze udział w istniejących lub tworzonych EUWT, to Francja (14), Włochy (11) i Hiszpania (8).

Tabela 3. Przynależność państwowa partnerów EUWT.

Jeśli chodzi o państwa trzecie, jedno tworzone właśnie EUWT ma partnerów chorwackich, a inne – ukraińskich; jeden euroregion ma partnerów norweskich, a jeden eurodystrykt – szwajcarskich; rząd Szwajcarii odpowiedział bezpośrednio na konsultacje; opinię przedstawił jeden kanton szwajcarski i jeden region chorwacki; jeden z ekspertów jest Szwajcarem.

Podsumowując, faktyczny udział jest większy niż dane liczbowe wymienione powyżej, jako że niektóre struktury przygotowały swoje opinie poprzez połączenie opinii własnych partnerów i zainteresowanych stron (tak było w przypadku Interact, w którym uczestniczy około 30 organizacji).

² Komitet Regionów posiada informacje o 2 projektach EUWT z udziałem Bułgarii. Przedstawiciele tych projektów nie przedstawili opinii w ramach tych konsultacji.

2. **Struktura konsultacji**

Konsultacje obejmowały pytania o charakterze ilościowym i jakościowym odnoszące się do następujących aspektów:

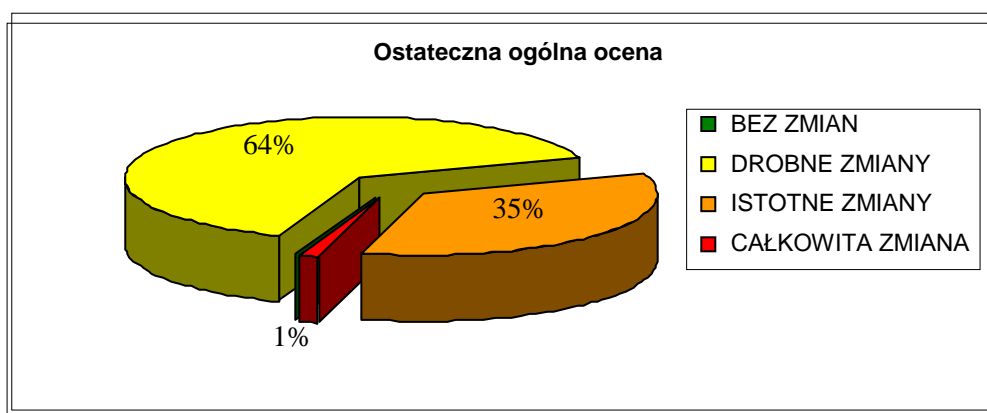
- aspekty prawne związane z EUWT, w tym z rozporządzeniem (WE) nr 1082/2006 i jego wdrażaniem przez państwa członkowskie; propozycje prawne i polityczne dotyczące wzmocnienia EUWT;
- EUWT a europejska współpraca terytorialna;
- doświadczenie związane z EUWT, wykonane zadania, napotkane przeszkody i przyszły rozwój;
- rola EUWT w integracji europejskiej.

Niektórzy uczestnicy przedstawili dokumenty zawierające ich stanowisko. Ich treść została włączona do jakościowych aspektów konsultacji, lecz nie do statystyk ilościowych.

3. Aspekty prawne

➤ Ocena ogólna

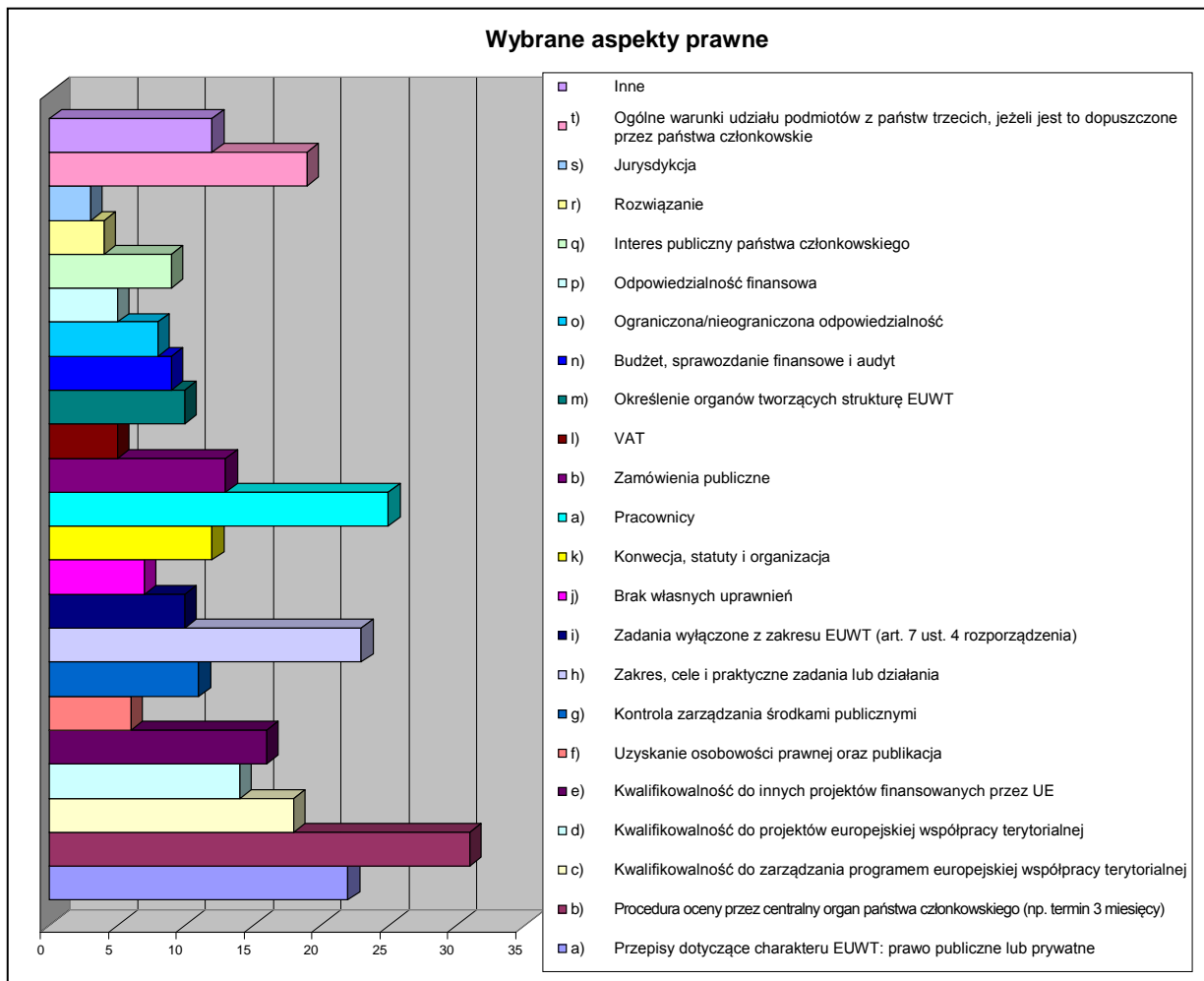
Nikt nie wziął pod uwagę scenariusza zakładającego brak zmian. 64% respondentów ocenia, że w rozporządzeniu (WE) nr 1082/2006 należy wprowadzić „drobne zmiany”, reszta uważa, że zmiany te powinny być „istotne” (35%) lub że zmiana powinna być „całkowita” (1%), głównie z tego powodu, że respondentów niepokoi jedna lub dwie główne kwestie. Opinia przekazana na różnych spotkaniach, dokumentach przedstawiających stanowisko lub w kwestionariuszach jest taka, że zmiany są potrzebne, aby ułatwić funkcjonowanie i ulepszyć EUWT, lecz nie powinny mieć wpływu na istotne elementy, oraz że dotychczasowych prac wykonywanych przez różne istniejące EUWT i państwa członkowskie nie można teraz wstrzymać z powodu gruntownych zmian w prawodawstwie.

Tabela 4. Ocena respondentów dotycząca rodzaju zmian, które są potrzebne w ramach prawnych EUWT.

➤ Główne wskazane aspekty prawne

Główne aspekty prawne wskazane jako problematyczne dotyczą różnic między przepisami państw członkowskich, a następnie kwestii związanych z prawem właściwym (głównie prawem państwa, w którym utworzono EUWT, które reguluje sprawy kadrowe, zamówienia i VAT), procedurami tworzenia EUWT, konwencjami i statutami oraz udziałem podmiotów z państw trzecich (patrz wykres 1 w załączniku).

Tabela 5. Główne aspekty prawne wskazane jako problematyczne w rozporządzeniu (WE) nr 1082/2006.

Zasady dotyczące prawa właściwego określone w art. 2 rozporządzenia dają pierwszeństwo prawu państwa, w którym siedzibę ma EUWT. Stwarza to problemy, gdy prawo to jest stosowane w przypadku pracowników z innych państw, zamówień publicznych wykonywanych w innych państwach oraz w niewielkim stopniu w przypadku obowiązków podatkowych EUWT.

Przewidziana w rozporządzeniu możliwość podejmowania przez państwa członkowskie różnych decyzji w procesie wdrażania krajowego spowodowała różnice w statusie prawnym (prawo publiczne lub prywatne, ograniczona lub nieograniczona odpowiedzialność), a zatem w dwóch państwach sąsiadujących system może być zdecydowanie odmienny: słoweńskie EUWT są podmiotami prawa prywatnego, włoskie podlegają prawu publicznemu; w Czechach nie są dopuszczone EUWT z ograniczoną odpowiedzialnością, a w Polsce nie dopuszcza się nieograniczonej odpowiedzialności; Francja zalicza EUWT do tzw. *syndicats mixtes* zgodnie z prawem francuskim, a zatem w praktyce wszystkie EUWT utworzone wraz z francuskimi partnerami muszą mieć siedzibę we Francji. Włoskie EUWT nie mają nieograniczonego okresu funkcjonowania.

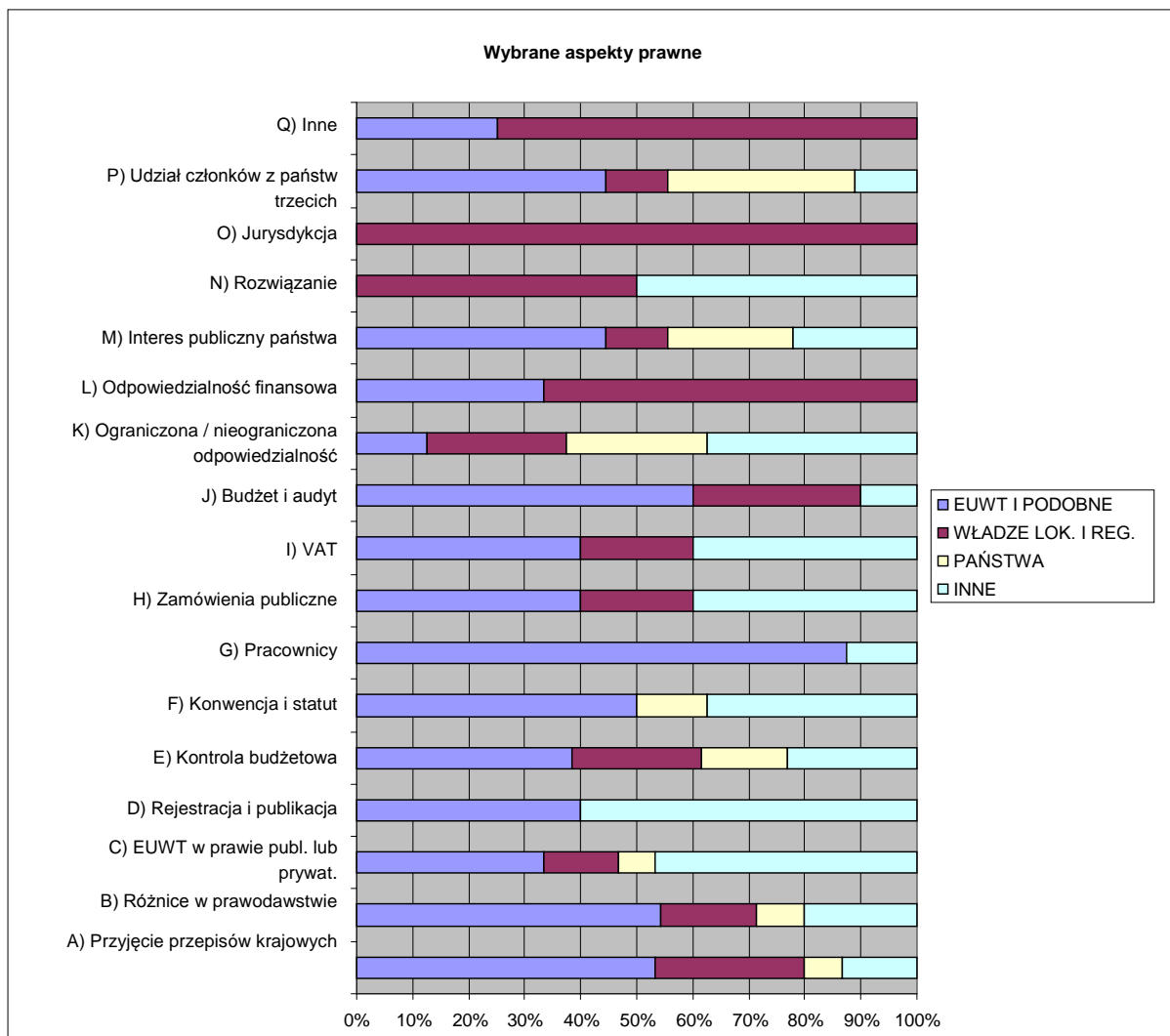

Większość EUWT, struktur transgranicznych, władz lokalnych i regionalnych oraz stowarzyszeń utrzymuje, że konieczna jest harmonizacja przepisów krajowych, albo poprzez wymóg koordynacji *ex ante* między państwami sąsiadującymi, albo poprzez ograniczenie możliwości wyboru, które pozostawia państwom rozporządzenie.

Wielu respondentów ma problemy z ustaleniem, co należy uwzględnić w konwencji i statucie, i dostrzega niepotrzebne powtórzenia. Niektórzy zwracają uwagę, że należy uprościć procedurę wprowadzania zmian do statutu, włączania nowych członków do EUWT i tworzenia EUWT w oparciu o wcześniejszą strukturę współpracy. I wreszcie – należy dodać przepisy dotyczące rozwiązania EUWT i zakończenia jego działalności.

EUWT musi zostać zatwierdzone przez zaangażowane państwa i istnieje dotycząca tego procedura. Respondenci zwracają uwagę, że rzadko dotrzymywany jest trzymiesięczny termin i że nie ma jasnej definicji „interesu narodowego” państwa członkowskiego, co może prowadzić do ustanawiania arbitralnych zakazów tworzenia EUWT.

Co do wdrażania rozporządzenia w sprawie EUWT przez państwa członkowskie, respondenci także w tym przypadku koncentrują się na braku harmonizacji przepisów krajowych; wewnętrzne procedury zatwierdzania przez krajowe organy administracyjne mogą również być bardzo uciążliwe – czasami udział w nich bierze kilka ministerstw i prowadzone są konsultacje międzypaństwowe, w związku z czym trzymiesięczny termin jest bardzo rzadko dotrzymywany.

Tabela 6. Podział wskazanych aspektów prawnych rozporządzenia według rodzajów respondentów.

Rozwiązania zaproponowane w odniesieniu do procedury zatwierdzania dotyczą głównie zmiany rozporządzenia w taki sposób, by zapewnić komunikację międzypaństwową, aby organy zatwierdzające w państwach członkowskich mogły uzgodnić wspólne podstawy zatwierdzenia, biorąc pod uwagę również zdanie partnerów EUWT. Inne proponowane zmiany dotyczą wiążącego charakteru trzymiesięcznego terminu, w tym „automatycznego” zatwierdzenia, oraz możliwości odwołania się na szczeblu UE. Ponadto koncepcję „interesu narodowego” można zdefiniować przy użyciu istniejącego orzecznictwa. Pojawiają się propozycje dotyczące uwzględnienia możliwości podważenia decyzji o braku zatwierdzenia przed Komisją Europejską lub Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości.

W niektórych przesłanych odpowiedziach zasugerowano, że Komisja Europejska i Komitet Regionów powinny określić sposób, w jaki należy je powiadamiać o tworzeniu nowych EUWT. Co do publikacji w Dzienniku Urzędowym UE, pojawiły się prośby o jasne informacje, pewna niezgoda na

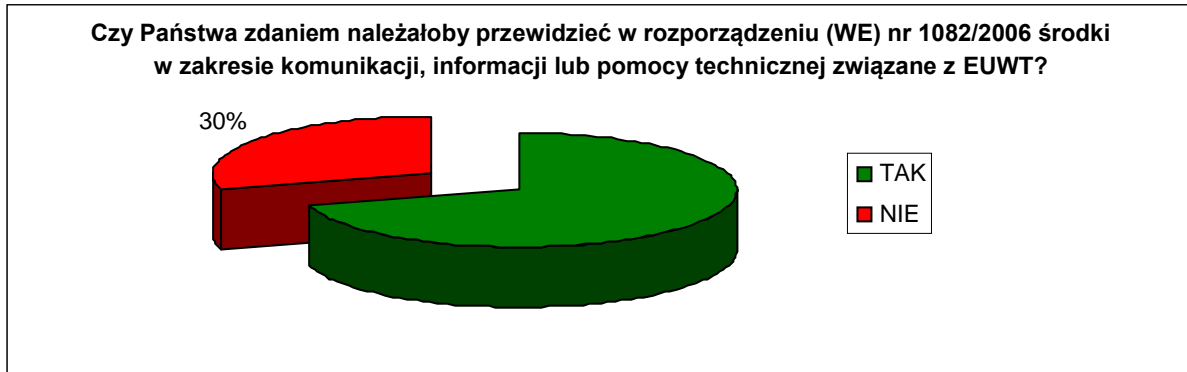
obecne publikowanie w części S i propozycja publikacji całych dokumentów, tak aby mogły one zostać przetłumaczone i służyć jako wzór dla innych tworzonych EUWT.

Z praktycznego punktu widzenia respondenci skarżą się na opóźnienia we wdrażaniu rozporządzenia, zwracają uwagę na brak wiedzy o EUWT i świadomości ich istnienia wśród organów administracji publicznej (w organach krajowych, a nawet w samej Komisji Europejskiej), problemy z kwalifikowaniem się do projektów (patrz pkt 4), a w niektórych przypadkach brak woli politycznej, by zaufać EUWT jako instrumentowi pomocniczości.

Różnice między porządkami konstytucyjnymi państw członkowskich stwarzają problemy związane z różnymi kompetencjami na różnych szczeblach władzy. Zasada wielopoziomowego sprawowania rządów i elastyczność EUWT mogą rozwiązać ten problem, lecz niektórzy respondenci domagają się łatwiejszych procedur umożliwiających dostosowywanie się w przypadkach, w których dochodzi do zmian kompetencji organów administracyjnych danego państwa członkowskiego, a EUWT już zostało utworzone.

➤ **Struktury komunikacji, doradztwa i wsparcia dla EUWT**

Oprócz państw członkowskich większość respondentów (70%) stwierdza, że na szczeblu europejskim potrzebna jest struktura komunikacji i pomocy technicznej. Respondenci podkreślili również rolę grupy ekspertów Komitetu Regionów oraz znaczenie nadania impetu działalności sieci EUWT.

Tabela 7. Aspekty prawne. Zapotrzebowanie na środki w zakresie komunikacji, informacji lub pomocy technicznej.

Struktura zajmująca się komunikacją i pomocą techniczną mogłaby być platformą lub organem propagującym wiedzę o narzędziach prawnych i wspierającym tworzenie sieci. Niektóre zainteresowane strony proponują również działanie na szczeblu krajowym za pośrednictwem instytucji zarządzających programami współpracy terytorialnej. Jedną z zalet tego organu doradczego byłoby ujednoczenie kryteriów w różnych procedurach. Wieloma aspektami, które wskazano jako potencjalny zakres zadań tego organu doradczego, zajmują się już KR i Interact oraz stowarzyszenia, działające w różnych dziedzinach.

Do KR-u zwrócono się o dalsze prace nad „rejestrzem EUWT”, dalsze monitorowanie procedur i udostępnianie dokumentów, takich jak projekty konwencji i statutów.

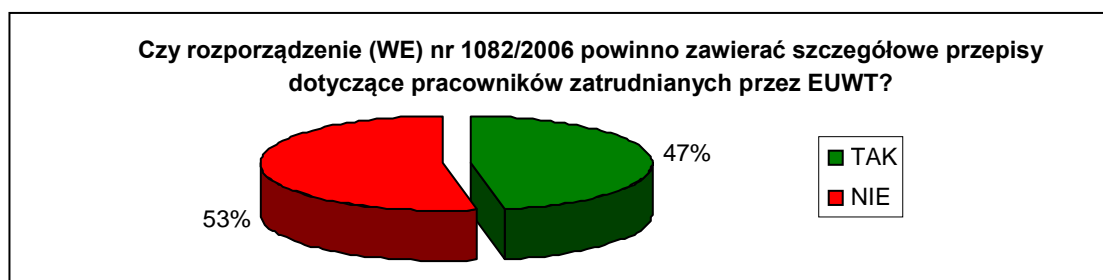
Istotnym aspektem wydają się również informacje, częściowo za względu na stopień złożoności procesu tworzenia EUWT. Zaproponowano spotkanie władz krajowych odpowiedzialnych za zatwierdzanie EUWT. Eksperti zaproponowali organizację spotkania podmiotów zarządzających EUWT w Brukseli w celu wymiany praktyk i informacji.

Propozycja jednego z respondentów dotyczy wykorzystania internetu do utworzenia sieci online, która miałaby pomóc w wymianie praktyk i ją ulepszyć (np. strona internetowa Urbact). Mogłoby to obejmować biuletyny i helpdesk. Przydatne byłoby także zorganizowanie seminariów i szkoleń dla pracowników.

4 z 5 państw członkowskich, które odpowiedziały na pytania, nie zgadzają się, że potrzebne są dodatkowe struktury lub odniesienie do tej kwestii w rozporządzeniu. Pojawiło się kilka uwag krytycznych (30%) dotyczących tego, że dodatkowe środki w zakresie informacji i pomocy technicznej nie są konieczne, głównie z tego powodu, że istnieje już wiele instytucji zapewniających komunikację, informacje lub pomoc techniczną w przypadku współpracy transgranicznej (mianowicie MOT, Sekretariat Generalny Beneluxu, EIPA itd.) oraz że nadal należy koncentrować się na celach współpracy i zadaniach.

➤ Pracownicy

Kwestie kadrowe są jednym z istotnych problemów poruszonych przez respondentów. Jest to drugi aspekt prawny w rozporządzeniu wskazany jako budzący wątpliwości lub powodujący problemy i trzeci aspekt prawny wskazany jako budzący wątpliwości lub powodujący problemy w przypadku wdrażania rozporządzenia przez państwa członkowskie. Zdania są jednak podzielone i 53% respondentów uważa, że rozporządzenie powinno zawierać szczegółowe przepisy dotyczące pracowników. 3 państwa członkowskie nie zgadzają się z tą koncepcją, a pozostałe 4 nie udzieliły odpowiedzi. Stowarzyszenia opowiadają się za taką koncepcją.

Tabela 8. Aspekty prawne. Przepisy dotyczące pracowników EUWT.

Poruszone problemy i postulat zmiany rozporządzenia europejskiego dotyczą głównie konieczności posiadania przez EUWT własnych pracowników (a nie pracowników oddelegowanych przez władze publiczne) oraz kwestii, które prawo powinno być prawem właściwym.

Temat ten oraz kwestia warunków rekrutacji są szeroko omawiane. W szczególności respondenci podkreślają niebezpieczeństwo różnic w programach emerytalnych, wynagrodzeniach, ochronie socjalnej

i systemie podatkowym dla pracowników z innych państw w porównaniu z ich przepisami krajowymi. Problemem jest również możliwość delegowania pracowników przez partnerów EUWT oraz prawa tych pracowników. Aby nie podważać warunków rekrutacji, niektórzy z respondentów proponują uwzględnienie w rozporządzeniu możliwości stosowania prawa miejsca, w którym pracownicy wykonują swoje obowiązki (prawa krajowego), zamiast prawa miejsca siedziby EUWT, lub prawa państwa, z którego pochodzą pracownicy, jeżeli pracownicy pochodzą z państwa uczestniczącego w EUWT, które jest inne niż państwo siedziby. Pozwoli to również na uniknięcie sytuacji, w której niektóre państwa miałyby przewagę dzięki obecnym zasadom. Inny respondent proponuje, aby pracownicy wybierali prawo kraju, które miałyby być stosowane do ich zobowiązań w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Niektórzy respondenci sprzeciwiają się wprowadzeniu nadmiernie szczegółowych przepisów do rozporządzenia. Proponują oni, aby to statuty EUWT określały warunki i zasady dotyczące pracowników.

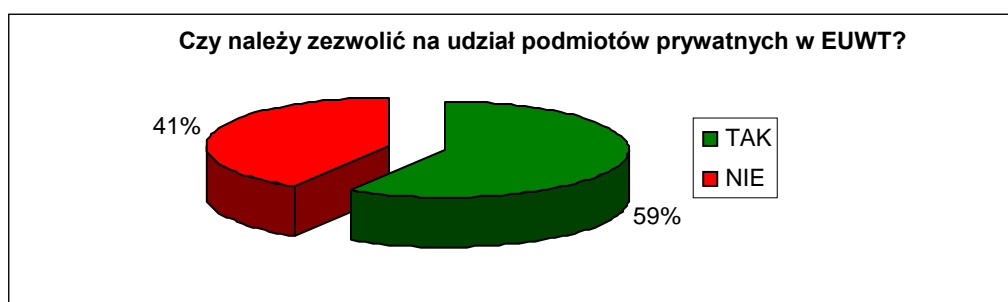
Respondenci podkreślają również konieczność posiadania przez pracowników odpowiednich kwalifikacji zawodowych i umiejętności językowych; rozporządzenie powinno zawierać przepisy uwzględniające różnice w krajowych systemach szkoleniowych.

Według jednego z ekspertów kwestia pracowników EUWT powinna być uwzględniona w wytycznych dotyczących zarządzania finansami w projektach współpracy terytorialnej.

Kilku respondentów proponuje wprowadzenie specjalnego statutu dla pracowników, podobnego do europejskiego regulaminu pracowniczego, lub statutu międzynarodowego, jak w przypadku konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej³.

➤ **Udział podmiotów prywatnych**

Zdania są podzielone: większość ankietowanych (59% respondentów, lecz tylko 1 państwo członkowskie) opowiada się za, lecz znaczna mniejszość (41%, w tym 4 państwa członkowskie) uważa, że EUWT powinno ograniczać się do władz publicznych, a zatem podmioty prywatne nie powinny brać udziału w EUWT.

Tabela 9. Aspekty prawne. Udział podmiotów prywatnych w EUWT.

³

Konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC), utworzone rozporządzeniem Rady (WE) nr 723/2009; zob. http://ec.europa.eu/research/infrastructures/index_en.cfm?pg=erichttp://ec.europa.eu/research/infrastructures/index_en.cfm?pg=eric.

Respondenci, którzy opowiadają się za, proponują, aby podmioty prywatne były włączone, ale tylko pod określonymi warunkami, mianowicie:

- jeżeli zostały utworzone na mocy prawa publicznego;
- jeżeli nie są nastawione na zysk;
- jeżeli są partnerstwami publiczno-prywatnymi lub ich celem jest działanie w interesie ogólnym w dziedzinie zarządzania usługami publicznymi, badań naukowych, środowiska, zatrudnienia, technologii informacyjno-komunikacyjnych, transportu, opieki zdrowotnej, usług społecznych lub edukacji;
- w EUWT wykonujących zadania w dziedzinach działalności danego podmiotu prywatnego lub w przypadku przedsiębiorstw prywatnych działających na terytorium, na którym działa EUWT;
- jeżeli wywierają znaczny wpływ na rozwój współpracy transgranicznej;
- EUWT, z którym są stowarzyszone, nie będzie kwalifikować się do prowadzenia programu współpracy transgranicznej;
- wyłącznie w EUWT, których cel działalności można w lepszy sposób osiągnąć z udziałem podmiotu prywatnego, przy czym należy określić zasady finansowe;
- EUWT powinny mieć inny system prawny obejmujący specjalne warunki dotyczące podmiotów prywatnych.

Niektórzy respondenci podkreślają, że w niektórych przypadkach konieczne jest partnerstwo z organizacjami prawa prywatnego. Podmioty prywatne wykonujące obowiązek świadczenia usługi publicznej zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych lub podmioty, których celem jest działanie w interesie publicznym, w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, opieki zdrowotnej i usług zdrowotnych, mogłyby dostarczyć cenną wiedzę i przyczynić się do stabilności finansowej. Bez tych partnerów bardzo trudno byłoby także rozwinąć współpracę transgraniczną w dziedzinie opieki zdrowotnej. Ponadto główne podmioty regionalne (sektor publiczny, prywatny i wolontariacki) powinny być włączone, aby wesprzeć trwały rozwój i przyczynić się do jego maksymalizacji.

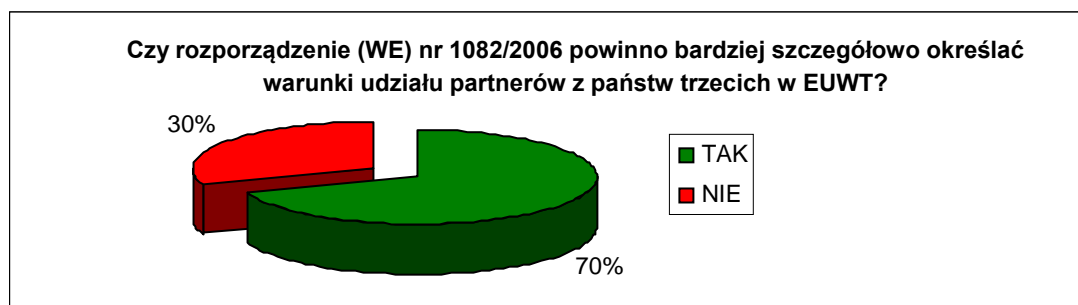
Argumenty przeciw mówią, że podmioty prywatne nie powinny brać udziału w EUWT, ponieważ istnieją już instrumenty UE (np. europejskie ugrupowanie interesów gospodarczych – EUIG) umożliwiające współpracę między podmiotami publicznymi i prywatnymi. Podmiotom prywatnym nie byłoby zatem potrzebne rozporządzenie UE, a ponadto rozporządzenie w sprawie EUWT jednoznacznie stanowi, że nie zastępuje istniejących instrumentów UE.

Jeden z ekspertów proponuje, aby „bieguny konkurencyjności, agencje rozwoju gospodarczego i niektóre reprezentatywne stowarzyszenia utworzone na danym terytorium były z mocy prawa członkami EUWT, lecz by nie przysługiwało im prawo głosu”.

Uwagę krytyczną wyraził jeden organ lokalny, który stwierdził, że podmioty powinny mieć możliwość udziału w EUWT bez względu na swój status, natomiast należałoby się skoncentrować na miejscu prowadzenia działalności, wielkości (MŚP) lub budżecie.

➤ **Udział podmiotów z państw trzecich**

Stanowiska w kwestii udziału państw trzecich są zróżnicowane. 70% respondentów opowiada się przede wszystkim za zmianą obecnych zasad na rzecz łagodniejszych przepisów, natomiast w opinii państw członkowskich udział podmiotów z państw trzecich należy wykluczyć. Z drugiej strony, opinie Szwajcarii i Chorwacji świadczą o tym, że są one zainteresowane udziałem w EUWT. Stowarzyszenia opowiadają się za udziałem takich podmiotów.

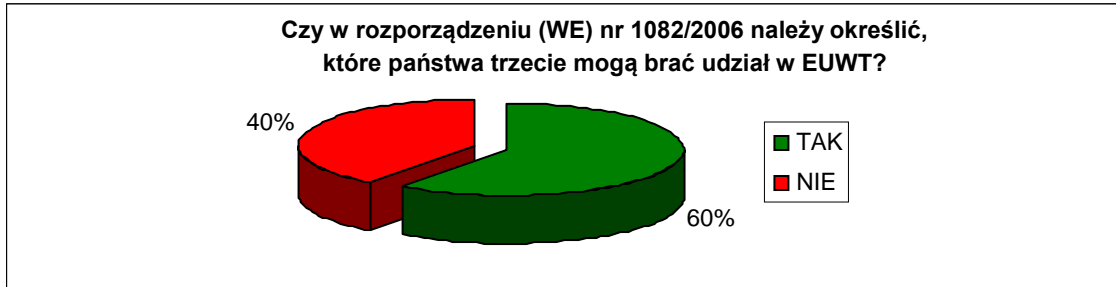
Tabela 10. Aspekty prawne. Udział podmiotów z państw trzecich w EUWT.

Respondenci, którzy opowiadają się za zmianą rozporządzenia, proponują, aby wprowadzić inne zasady. Pierwszym środkiem miałyby być pozwolenie na „dwustronne” EUWT pomiędzy podmiotami z jednego państwa członkowskiego i jednego państwa trzeciego, szczególnie gdy istnieje ciągłość terytorialna. Inne propozycje dotyczą wprowadzenia klauzuli zezwalającej na uczestnictwo wszystkich państw, które mogą wziąć udział w programach UE; zezwolenia na uczestnictwo beneficjentów funduszy przedakcesyjnych; określenia zasad ciągłości terytorialnej uwzględniających region śródziemnomorski oraz politykę sąsiedztwa; EUWT należy włączyć do umów o współpracy i stowarzyszeniu zawieranych przez UE w ramach polityki sąsiedztwa. Ponadto Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI) oraz Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) powinny być skoordynowane z EFRR i innymi rozporządzeniami dotyczącymi funduszy strukturalnych.

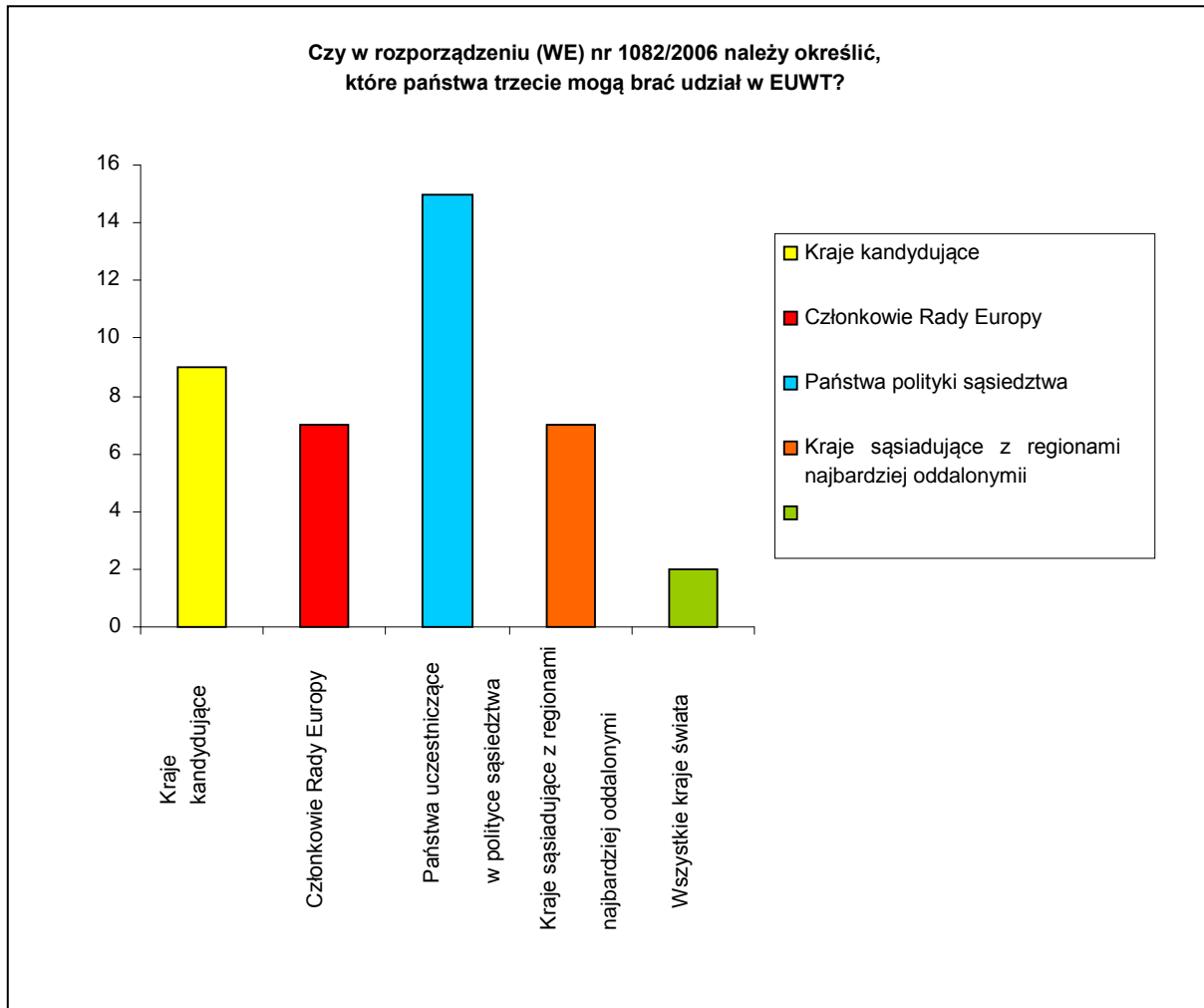
Jedno z państw członkowskich ostrzega, że prawo wspólnotowe nie ma zastosowania wobec państw trzecich i w tym widzi główną przeszkodę. Inną kwestią, poruszoną przez jeden z samorządów lokalnych i regionalnych, jest wprowadzenie ograniczeń w przypadku państw trzecich, w których występuje deficyt demokratyczny.

Inną propozycją jest lista państw trzecich, które mogą uczestniczyć w EUWT (np. dla państw będących sygnatariuszami madryckiej konwencji ramowej powinno być przewidziane uproszczenie kryteriów oceny), albo ograniczenie uczestnictwa do krajów kandydujących lub potencjalnych krajów kandydujących do członkostwa w UE lub też ewentualnie do krajów posiadających umowy o stowarzyszeniu. Śródziemnomorskie EUWT są szczególnie zdecydowane, aby odgrywać aktywną rolę w polityce eurośródziemnomorskiej. EUWT, które nie rozciągają się poza granice zewnętrzne, są również zainteresowane uczestnictwem w polityce sąsiedztwa.

Władze lokalne i regionalne zwracają uwagę na potrzebę określenia w rozporządzeniu, że należy umożliwić uczestnictwo wszystkim państwom członkowskim Rady Europy ze względu na ich duże doświadczenie w dziedzinie współpracy transgranicznej.

Tabela 11. Aspekty prawne. Określenie, które państwa trzecie mogłyby uczestniczyć w EUWT.

Tabela 12. Aspekty prawne. Udział państw trzecich. Gdyby rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 określało, którym państwom trzecim zezwala się na udział w EUWT, proszę zaznaczyć, które państwa powinny to być. Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

4. EUWT a europejska współpraca terytorialna

Art. 7 rozporządzenia stanowi, że EUWT może być instytucją zarządzającą programami europejskiej współpracy terytorialnej, wdrażać projekty europejskiej współpracy terytorialnej lub projekty finansowane z innych programów UE lub po prostu realizować inne działania z zakresu współpracy terytorialnej.

Jeśli chodzi o wdrażanie programów, większość respondentów bardzo pozytywnie odnosi się do EUWT jako instytucji zarządzającej i jako wspólnego sekretariatu technicznego, co jest wyrazem zasady pomocniczości. Zasada pomocniczości zwiększa rolę EUWT wdrażającego programy, a EUWT umożliwia strategiczne podejście do realizacji różnych działań. Główne wady polegają na tym, że: bardzo duże EUWT może być mniej elastyczne w podejmowaniu decyzji; są wątpliwości co do stosunków między wspólnym sekretariatem technicznym a EUWT jako instytucją zarządzającą; powinny istnieć mechanizmy, które pozwolą na unikanie konfliktu interesów, kiedy EUWT jest jednocześnie instytucją zarządzającą i partnerem projektu.

Niektóre EUWT, szczególnie w dużych państwach członkowskich, zwracają uwagę na to, że niektóre władze krajowe niechętnie powierzają zarządzanie programami innym podmiotom. Na granicy hiszpańsko-portugalskiej utworzono kilka EUWT o podobnych celach i należałoby wprowadzić środki zachęcające je przynajmniej do osiągnięcia porozumienia w kwestii zarządzania programem.

Jeśli chodzi o wdrażanie projektów europejskiej współpracy transgranicznej, niektórzy respondenci informują, że EUWT jest efektywne kosztowo pod względem biurokracji i zasobów, gdy ma zarządzać kilkoma projektami lub dużymi projektami. Wymieniono wiele korzyści, takich jak strategiczne podejście łączące działania w ramach wspólnej polityki, wymiana informacji, komunikacja i wymiana najlepszych praktyk; trwałość i ciągłość struktury; prawnie wiążące decyzje i długotrwałe zaangażowanie partnerów; udział w procesie decyzyjnym i poczucie współodpowiedzialności; przejrzystość i widoczność struktury; efektywność wykorzystania środków publicznych; łatwiejsze udzielanie zamówień publicznych, ustalanie budżetu i zatrudnianie pracowników oraz stosowanie zasady pomocniczości.

Odpowiedzi dotyczące wdrażania innych projektów finansowanych przez UE są podobne.

Główny problem dotyczy kwalifikowalności EUWT: po pierwsze, EUWT napotykają problemy, gdy składają wnioski dotyczące różnych programów europejskiej współpracy terytorialnej, ponieważ niektórzy z ich partnerów nie spełniają warunków kwalifikowalności (przypadek Balearów, które nie kwalifikują się do współpracy transgranicznej ze względu na limit 150 km odległości od wybrzeża ustalony dla terytoriów wyspiarskich⁴). Po drugie, wielu respondentów podkreśla, że EUWT powinno kwalifikować się i być uznawane za pełnego partnera we wszystkich programach UE, jeśli partnerzy

---

4

Nowy tytuł XVIII traktatu z Lizbony zawiera koncepcję regionów przygranicznych. Zgodnie z niektórymi stanowiskami jest ona celem, a nie koncepcją geograficzną, na wzór euroregionów, a zatem w przypadku wysp limit odległości powinien być elastyczny.

EUWT spełniają wymogi określone w zaproszeniu. Wszystkie departamenty Komisji powinny być świadome istnienia EUWT i wyraźnie uwzględniać je w zaproszeniach do składania wniosków.

Europejska współpraca transgraniczna nie rozwiązuje problemów związanych z różnicami prawnymi pomiędzy państwami członkowskimi. Niektórzy respondenci wymienili problemy z umowami trójstronnymi oraz wskazali na to, że górny limit 150 km dla wysp warunkujący ich uczestnictwo we współpracy transgranicznej eliminuje terytoria, które powinny w niej uczestniczyć. Procedura tworzenia EUWT musi zostać uproszczona, gdyż w przeciwnym wypadku wiele EUWT nie będzie w stanie wdrażać krótkoterminowych projektów.

EUWT zostało utworzone zbyt późno, aby zarządzać programami w ramach obecnego okresu programowania. W latach 2014–2020 utworzona zostanie większa liczba EUWT i pojawi się konieczność zintegrowania ich w jednym systemie. Będzie potrzebna lepsza koordynacja między różnymi rozporządzeniami (EFRR, IPA, ENPI), aby ułatwić zarządzanie różnymi projektami transgranicznymi, za które odpowiedzialne są EUWT.

Zdania są podzielone, jeśli chodzi o uprzywilejowanie EUWT we współpracy terytorialnej oraz innych programach. Brak uprzywilejowania może zniechęcać partnerów EUWT, jednak inni respondenci przypominają, iż EUWT są tworzone wyłącznie na zasadzie dobrowolności. Niektórzy żądają premii we współfinansowaniu, która powinna być uwzględniona w budżecie UE; inni są temu przeciwni. Niektóre propozycje dotyczą pobocznego wsparcia dla EUWT, takiego jak pomoc w tworzeniu, specjalne środki finansowe na projekty pilotażowe lub specjalne szkolenia dla pracowników.

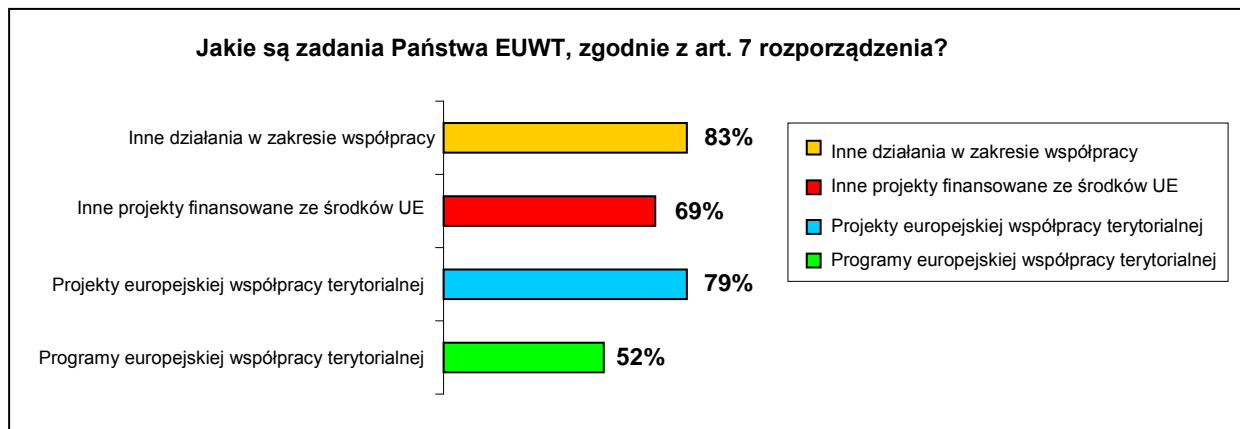
Niektóre władze regionalne uczestniczące w badaniu nie dostrzegają szczególnych korzyści w tym, że EUWT wdraża programy lub projekty europejskiej współpracy transgranicznej.

5. Doświadczenie związane z EUWT, realizowane zadania, napotkane przeszkody i przyszły rozwój

Każde EUWT utworzone lub tworzone na podstawie współpracy transgranicznej zgromadziło już wcześniej doświadczenie w zakresie współpracy między partnerami. Motywacją do tworzenia EUWT jest głównie chęć stworzenia widocznej i trwałej struktury współpracy transgranicznej, opracowanie wspólnych strategii rozwoju, stworzenie korzyści skali oraz zarządzanie wspólnymi projektami, infrastrukturą lub zasobami środowiska naturalnego.

Działalność wszystkich omawianych EUWT opiera się na współpracy transgranicznej. Jedynie EUWT „Archimed” (zrzeszającego wyspy), „Amphictiony” (32 gminy na wybrzeżu śródziemnomorskim) oraz tworzonego EUWT „European Urban Knowledge Network” (EUKN – Europejska Sieć Wiedzy o Miastach, zrzeszająca władze krajowe zajmujące się planowaniem przestrzennym) nie mają ciągłości terytorialnej.

Art. 7 rozporządzenia dopuszcza cztery obszary działalności EUWT. Większość istniejących lub tworzonych EUWT nie wyklucza żadnej z tych sfer (52% wskazuje programy europejskiej współpracy terytorialnej, 79% przewiduje takie projekty, 69% planuje wdrożenie projektów finansowanych z innych programów UE, a 83% wskazuje inną współpracę bez finansowania przez UE). Tylko jedno EUWT – Grande Region, zostało utworzone w celu wdrożenia konkretnego programu współpracy transgranicznej. Projekt EUKN, wykonywany tylko przez władze krajowe, nie planuje przedstawić wniosków do żadnego programu finansowanego przez UE.

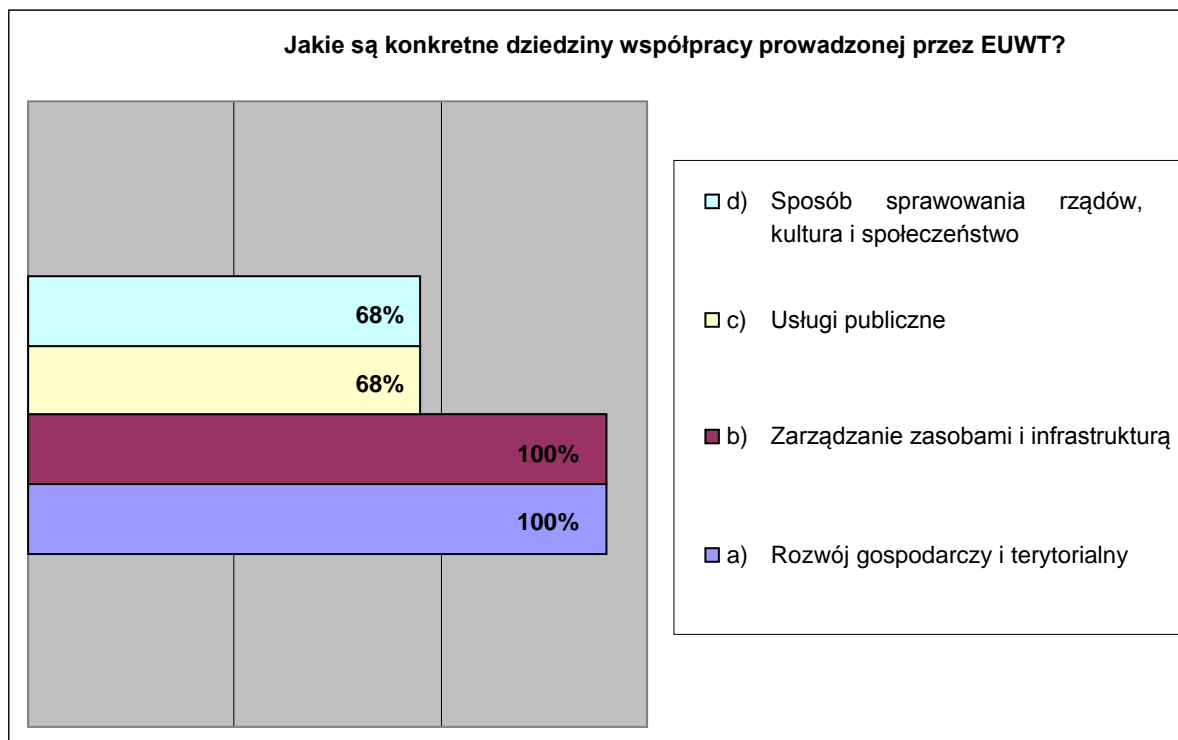

Tabela 13. Doświadczenie związane z EUWT. Charakter zadań zgodnie z art. 7 rozporządzenia.

Obszary działania⁵ EUWT mają szeroki zakres: 100% określiło te działania jako „rozwój gospodarczy”, 100% wskazało „zarządzanie zasobami i infrastrukturą”, 68% świadczy „usługi publiczne”, a 68% prowadzi działania dotyczące „sposobu sprawowania rządów, kultury i społeczeństwa”. Różnice pojawiają się w przypadku konkretnych dziedzin działania: wspólne

⁵ Niektóre zainteresowane strony podkreślają, że EUWT posiadają „zadania”, a nie „kompetencje”. Nie należy stosować terminu „kompetencje”.

zarządzanie szpitalem lub zarządzanie transgranicznym obszarem przyrodniczym. Wiele działań i inicjatyw jest ogromna, a wartość dodana EUWT jest oczywista, gdy zaczynają one wykonywać swoje zadania. EUWT starają się zawsze włączyć klauzulę rozszerzającą działalność w kierunku bardziej ogólnego zaangażowania obywateli. W praktyce EUWT stają się albo strukturami koordynacji polityki i współpracy, albo nowymi szczeblami sprawowania rządów.

Tabela 14. Doświadczenie związane z EUWT. Dziedziny działania EUWT.

Większość EUWT mających ogólne cele i skupiających obszary przygraniczne deklaruje, że realizuje strategie wzrostu i zrównoważonego rozwoju w perspektywie roku 2020 zgodnie ze strategią „Europa 2020”. Z tego powodu EUWT mogą stać się ważnymi instrumentami służącymi harmonijnemu rozwojowi obszarów przygranicznych.

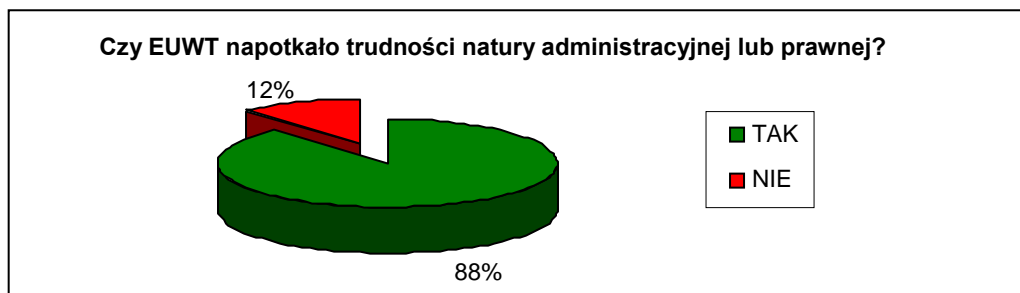
53% EUWT oraz tworzonych EUWT sygnalizuje, że w trakcie wykonywania tych zadań napotyka na problemy. Oznacza to, że większość tych problemów pojawia się podczas tworzenia EUWT i rozpoczynania działalności.

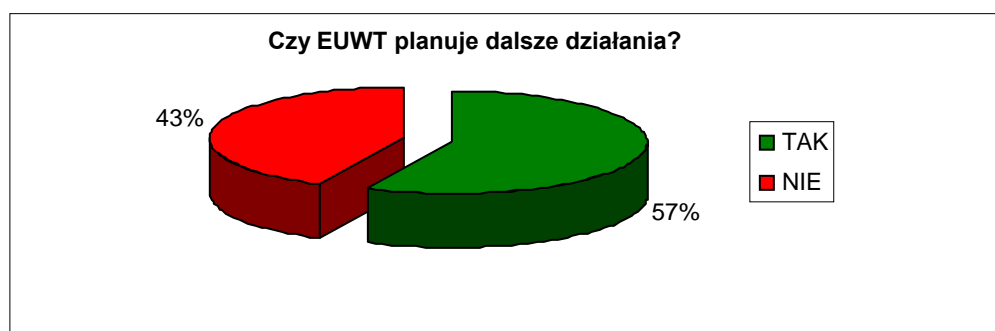
Tabela 15. Doświadczenie związane z EUWT. Przeszkody napotkane w praktyce.

Główne wskazane problemy – według częstotliwości – to:

- procedura oceny przez centralny organ państwa członkowskiego, np. termin 3 miesięcy (patrz: pkt 3);
- pracownicy, nie tylko ze względów prawnych (patrz: pkt 3), lecz również z powodu różnic w wynagrodzeniach między różnymi państwami;
- problemy związane z kwalifikowalnością do prowadzenia projektów europejskich w ramach europejskiej współpracy terytorialnej lub innych programów;
- kwalifikowalność do zarządzania programami, albo ze względu na niechęć obecnej instytucji zarządzającej, albo ze względu na niechęć niektórych sekretariatów do współpracy z EUWT postrzeganymi jako konkurencja;
- zamówienia publiczne, budżet i sprawozdanie finansowe (patrz pkt 3);
- nieuznawanie przez władze innych państw numerów VAT i ubezpieczenia społecznego;
- brak wiedzy na temat EUWT wśród krajowych organów administracyjnych.

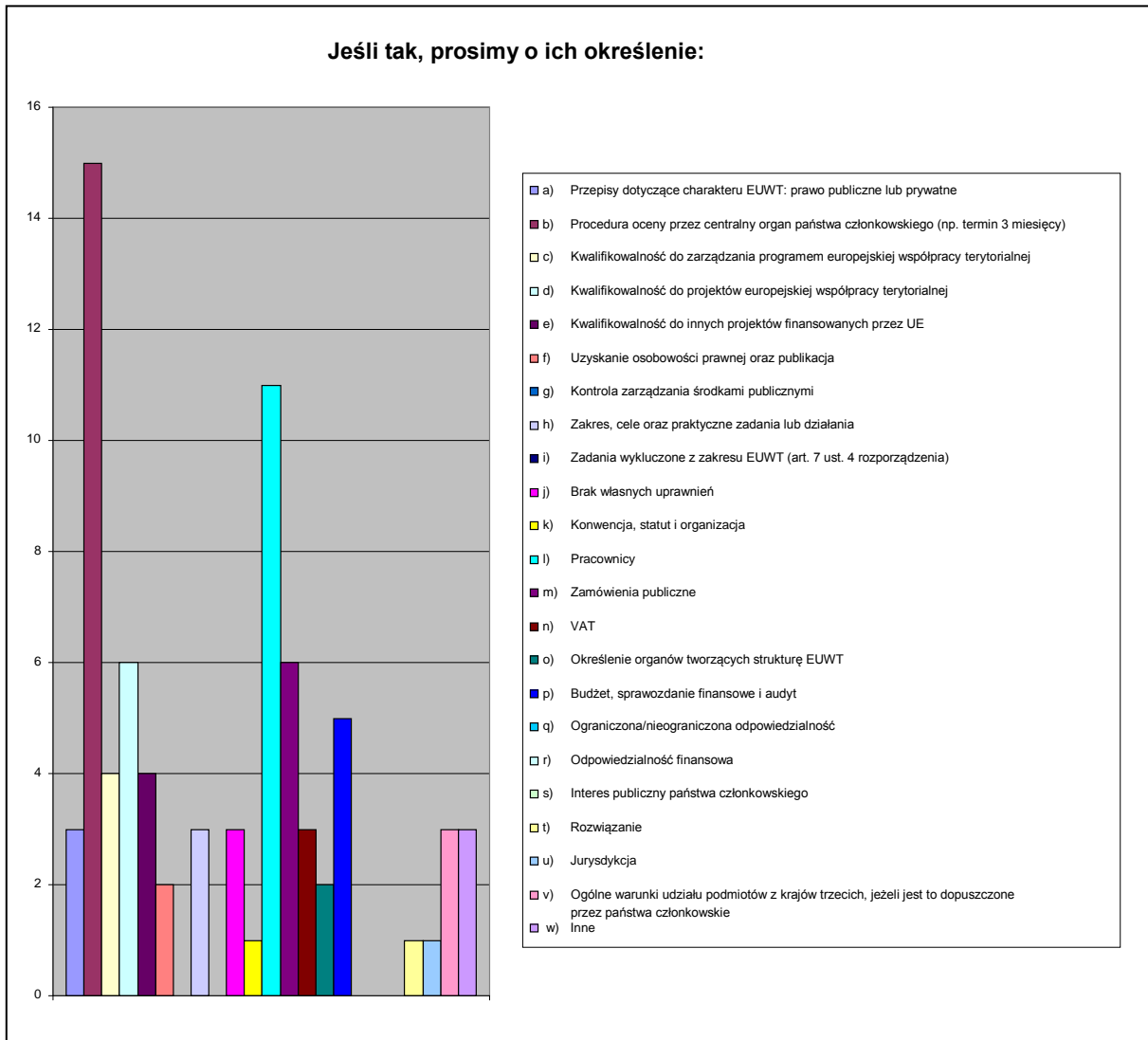

Tabela 16. Doświadczenie związane z EUWT. Napotkane trudności natury administracyjnej i prawnej.

Tabela 17. Doświadczenie związane z EUWT. Charakter napotkanych trudności prawnych i administracyjnych.

Jeśli chodzi o przyszły rozwój, 57% EUWT planuje dalszy rozwój, głównie po to, aby zwiększyć liczbę członków, co w większości przypadków jest spowodowane albo tym, że wewnętrzne procedury niektórych partnerów spowodowały opóźnienia uniemożliwiające im wcześniejsze przystąpienie do EUWT, albo tym, że podmioty należą do państwa trzeciego, które – jak Chorwacja – przystąpi do UE. Z tego pierwszego powodu niektórzy respondenci domagają się, aby zmiany w liczbie członków odbywały się według uproszczonej procedury.

Tabela 18. Doświadczenie związane z EUWT. Perspektywa przyszłego rozwoju istniejących EUWT.

6. Rola EUWT w integracji europejskiej

➤ EUWT a cel spójności terytorialnej

Uwzględnienie spójności terytorialnej w traktacie lizbońskim zwiększa rolę EUWT⁶. Według większości respondentów EUWT jest głównym instrumentem prawnym lub doskonałym instrumentem UE służącym spójności terytorialnej. EUWT zapewnia jasne i stałe ramy współpracy. Jak stwierdzono w odpowiedzi na Zieloną księgę w sprawie spójności terytorialnej, EUWT zapewniają platformy zintegrowanego podejścia do rozwiązywania problemów na odpowiednią skalę geograficzną. Umożliwiają bezpośrednie uczestnictwo wszystkich podmiotów, które mogą zarządzać programami w sposób bardziej efektywny, konsekwentny i spójny (mniej zasobów, wspólne zarządzanie, podział odpowiedzialności). W państwach członkowskich ułatwiają one współpracę w ramach jednej instytucji pomiędzy władzami centralnymi a władzami na szczeblu lokalnym i regionalnym. W regionach równoważą zdolności różnych organów administracyjnych zajmujących się wdrażaniem programów UE i wydatkowaniem środków UE.

W regionach przygranicznych EUWT może przyczyniać się do wdrażania dorobku prawnego UE, integracji obszarów funkcjonalnych i osłabienia efektu granicy. EUWT tworzy struktury współpracy, które łączą wiele podmiotów, oraz tworzy synergii transgraniczną o długoterminowej wizji. Wspiera również dialog i może zapobiegać konfliktom między państwami członkowskimi. EUWT wspiera spójność terytorialną nie tylko na szczeblu transgranicznym, lecz również krajowym, ponieważ bardzo często obszary przygraniczne są mniej rozwiniętymi częściami kraju.

Ogólnie rzecz biorąc, EUWT wykorzystuje znaczne zasoby wiedzy i doświadczenia oraz zachęca do przedstawiania wspólnych propozycji i proponuje zintegrowane polityki. Promuje nowe formy działania społecznego, takie jak zintegrowane plany terytorialne, tworzenie sieci oraz rozwój komunikacji i wymiany między podmiotami gospodarczymi lub konkretnymi grupami społeczeństwa obywatelskiego (młodzieżą, kobietami, imigrantami).

Z sektorowego punktu widzenia konkretnie wspomniano o rozwoju gospodarczym, zatrudnieniu, innowacjach, edukacji, opiece zdrowotnej i ochronie środowiska. Z perspektywy geograficznej wspomniano o obszarach wiejskich i niewielkich miastach, których pozycja wzmocniła się dzięki EUWT, co oznacza wprowadzenie w życie zasady pomocniczości.

Niektóre władze lokalne i regionalne są bardziej sceptyczne i wskazują, że EUWT jest instrumentem prawnym, który funkcjonuje na zasadzie powierzania zadań, a zatem debata powinna koncentrować się na polityce spójności jako takiej.

Jedno państwo członkowskie negatywnie wyraża się o możliwości zwiększenia spójności za pomocą tego nowego narzędzia i stwierdza, że może ono zagrozić samej współpracy poprzez stwarzanie

6

Art. 3 ust. 3 akapit trzeci Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że „[Unia] wspiera spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz solidarność między Państwami Członkowskimi”. Nowy tytuł XVIII w części trzeciej Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wprowadza nowe, istotne twierdzenie prawne, jako że „spójność gospodarcza i społeczna” stała się „spójnością gospodarczą, społeczną i terytorialną”, przy czym wszystkie rodzaje spójności mają taką samą wagę.

niepewnych sytuacji i blokowanie zasobów w poszukiwaniu rozwiązań nowych trudnych problemów administracyjnych.

➤ **EUWT a budowanie Europy w sposób oddolny**

EUWT zrzecza lokalne i regionalne zainteresowane strony. Mogą one określić własne potrzeby i strategie oraz realizować wspólne działania i inicjatywy. EUWT tworzy dwupoziomowy kanał komunikacji i bardziej odpowiednie jest podejście oddolne, a priorytety, potrzeby i problemy terytoriów mogą być przekazywane państwu członkowskich i instytucjom UE, dzięki czemu określany jest program UE i uzupełniane są luki w politykach scentralizowanych. Mogłoby ono być istotnym elementem Europy obywateli. EUWT są strukturami wielopoziomowego sprawowania rządów o osobowości prawnej, konsolidują rynek wewnętrzny, pomagają umocnić obszary transgraniczne i są zaangażowane w stały dialog z obywatelami, a zatem muszą być uznawane za partnerów do dialogu przez instytucje UE. Jeden region wskazuje, że z tego punktu widzenia szczególne znaczenie mają EUWT zrzeszające gminy.

➤ **EUWT a wielopoziomowe sprawowanie rządów**

KR przeprowadził już analizę roli EUWT w Białej księdze w sprawie wielopoziomowego sprawowania rządów⁷. Ogólne opinie uczestników konsultacji są pozytywne, ponieważ EUWT jest uważane za „poligon doświadczalny wielopoziomowego sprawowania rządów”, chociaż w skład ponad połowy utworzonych jak dotąd EUWT wchodzi jednorodni partnerzy – albo wyłącznie gminy, albo wyłącznie regiony.

Ogólnie rzecz biorąc, EUWT wspiera wielopoziomowe sprawowanie rządów, ponieważ jest wspólną strukturą umożliwiającą władzom różnych szczebli uczestnictwo na równych warunkach oraz pozostawanie w kontakcie z potrzebami ludności i terytorium. Wielu respondentów podkreśla konieczność udziału społeczeństwa obywatelskiego. Gdy EUWT określa strategię transgraniczną, pozwala władzom lokalnym i regionalnym na określanie polityki publicznej i przyczynia się do tworzenia makroregionów, zastosowanie ma zasada pomocniczości.

Niektórzy respondenci wskazują, że UE jako taka powinna być włączona do EUWT lub przynajmniej posiadać mechanizm komunikacji i wymiany informacji bezpośrednio z EUWT. Inni uważają, że pozostawienie tych kwestii do uregulowania w przepisach krajowych mogłoby spowodować przeszkody w skutecznym wielopoziomowym sprawowaniu rządów.

➤ **EUWT a makroregiony**

Potencjalny wkład EUWT w rozwijanie makroregionów w dużej mierze polega na stwarzaniu możliwości organizacji współpracy w obrębie makroregionu, ponieważ EUWT są strukturami

---

⁷ Przyjętej w czerwcu 2009 r. na sesji plenarnej Komitetu Regionów. Sygn. CdR 25/2010. Strona internetowa <http://www.cor.europa.eu/governance>.

stałymi, które mogą obejmować wiele podmiotów. EUWT mogą pomóc w nadaniu makroregionom solidniejszej struktury.

Większość respondentów wskazuje, że struktura makroregionalna jest zbyt duża i złożona, aby umożliwić zarządzanie projektami makroregionalnymi za pośrednictwem EUWT. Zadaniem EUWT nie jest kompensowanie braku struktury instytucjonalnej w makroregionach.

Brak informacji dotyczących makroregionów miał wpływ na wiele odpowiedzi, ponieważ nie jest jasne, czym jest makroregion. Ponadto niektórzy respondenci wskazują, że „gorączka” rozwijania makroregionów nie powinna kolidować z debatą na temat EUWT.

➤ **EUWT a polityka sąsiedztwa**

Obecnie bardzo trudno jest utworzyć EUWT z państwami sąsiadującymi spoza UE. Jedynie dwa EUWT: „UTTS” i „Euroregion Senza Configi”, współpracują odpowiednio z Ukrainą i Chorwacją. Główną korzyścią jest polityczne znaczenie tego długoterminowego partnerstwa oraz wsparcie, którego mogą udzielić EUWT w zakresie wdrażania dorobku prawnego UE, co jest szczególnie istotne w przypadku krajów kandydujących.

Respondenci podkreślają potencjał tego instrumentu. W odpowiedziach wskazują, że EUWT mogą pomóc w pokonaniu problemów związanych z narodowością i granicami, poprawić sytuację na zaangażowanych terytoriach oraz podnieść poziom wiedzy społeczeństwa na temat Unii Europejskiej. EUWT przyczyniają się do spójności terytorialnej, harmonizacji ustawodawstwa krajowego, tworzenia zdolności administracyjnych oraz skuteczniejszego wykorzystania transgranicznych funduszy w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI). Umożliwiają one bardziej ukierunkowaną współpracę, a nawet mogą pomóc w osiągnięciu celów strategii makroregionalnych.

Niektóre regiony i większość państw członkowskich, które wyraziły opinię, nie są jednak tak optymistyczne i postrzegają EUWT jedynie jako instrument, który powinien pozostać na szczycie UE.

Konsultacje pt. „Przegląd rozporządzenia w sprawie EUWT”

Załącznik 1. Lista uczestników

- Istniejące EUWT:
  - EUWT Eurométropole Lille-Kortrijk-Tournai i Lille Métropole (FR-BE)
  - EUWT Gemer – Borsod – Abaúj – Zemplín (HU-SK)
  - EUWT „UTTS” Ung-Tisza-Túr-Sajó (HU-SK)
  - EUWT Amphyctiony (GR-IT-CY-FR)
  - EUWT Archimed (IT-ES-CY)
  - EUWT Duero – Douro (PT-ES)
  - EUWT Eurodistrict SaarMoselle (FR-DE)
  - EUWT Eurodistrict Strasbourg-Ortenau (FR-DE)
  - EUWT Eurorégion Pyrénées-Méditerranée (FR-ES)
  - EUWT Galicia-Norte de Portugal (ES-PT)
  - EUWT Hospital de la Cerdanya (ES-FR)
  - EUWT Ister-Granum (HU-SK)
  - EUWT West-Vlaanderen / Flandre – Dunkerque – Côte d'Opale (FR-BE)
  - EUWT „ZASNET” (PT-ES)

- Tworzone EUWT
  - Békés – Arad EUWT z oo., samorząd okręgu Békés (HU)
  - Eixo Atlantico do Noroeste Peninsular, AEDEA – Agencia Europea de Desarrollo Eixo Atlantico (ES)
  - EuRegio Salzburg – Berchtesgadener Land - Traunstein – EUWT (AT)
  - Eurodistrict de l'Espace Catalan Transfrontalier (ES-FR)
  - EUWT European Urban Knowledge Network, holenderskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Stosunków w Królestwie
  - Eurorégion Alpes-Méditerranée – EUWT (FR-IT)
  - Euroregion Aquitaine-Euskadi, rząd baskijski (ES)
  - Euro-Región Extremalentejo, rada gminy Portalegre (PT)
  - Euroregione Senza Confini – region Wenecja Euganejska (IT)
  - Mestna občina Nova Gorica (SI) - EUWT občin: Comune di Gorizia (I), Mestna občina Nova Gorica (SLO) w Občina Šempeter – Vrtojba (SLO)/Territorio dei comuni: Comune di Gorizia (I), Mestna občina Nova Gorica (SLO) w Občina Šempeter-Vrtojba (SLO)
  - Parc Marin International des Bouches de Bonifacio, Office de l'Environnement de la Corse (FR)
  - Pirineus-Cerdanya. Communauté de Communes 'Pyrénées-Cerdagne' (FR-ES)
  - Posočje-Benečija (SI), instytucja publiczna Centrum Rozwoju Doliny Soczy
  - Tritia EUWT, Žilinský samosprávny kraj (SK)
  - Ung-Tisza-Túr Korlátolt EUWT z oo. (HU-RO-SK)

- Inne struktury transgraniczne
  - Kantony Szwajcarii: Kantone Basel-Stadt (BS) / Basellandschaft (BL) / Aargau (AG) / Jura (JU) / Solothurn (SO) - REGIO BASILIENSIS
  - Rada gminy Östersund
  - Agglomération franco-valdo-genevoise - ARC Syndicat mixte
  - Ministerium für Wirtschaft, Mittelstand und Energie des Landes Nordrhein-Westfalen – Ministerstwo Spraw Gospodarczych i Energetyki Nadrenii Północnej-Westfalii
  - Euregio Meuse-Rhine
  - COSANTE (Coopération sanitaire transfrontalière)
  - Stały Międzynarodowy Sekretariat Euroregionu Bałtyk
  - Secretaría General de Acción Exterior de la Junta de Andalucía
  - Communauté de Travail des Pyrénées (CTP)
  - Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych (AEBR)
  - C.A.F.I. – Association de la Conférence des Alpes Franco-Italiennes
  - Helsinki-Tallinn Euregio Forum

- Władze regionalne i lokalne
  - Rząd Balearów (ES)
  - UTTS, Ośrodek Nauk Rolniczych i Stosowanych Nauk Ekonomicznych (HU)
  - Wolny Kraj Saksonia (DE)
  - Rząd regionalny Walencji (ES)
  - Rząd regionalny Castilla y León (ES)
  - Rząd kraju związkowego Karyntia (AT)
  - Vlaanderen, Ministerstwo Wspólnoty Flamandzkiej, lokalna agencja rządowa (BE)
  - Kraj związkowy Saara, Ministerstwo Spraw Gospodarczych i Nauki (DE)
  - Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego (PL)
  - Nadrenia-Palatynat, Ministerstwo Gospodarki, Transportu, Rolnictwa i Uprawy Winorośli (DE)
  - Rada Ogólna Pas-de-Calais (FR)
  - Autonomiczna prowincja Trydent (IT)
  - Kraj związkowy Dolna Austria (AT)
  - Wiedeń – miasto i kraj związkowy Wiedeń (AT)
  - Okręg Csongrád (HU)
  - Liberecký kraj – Euroregion Nisa (CZ)
  - Rada regionalna Fryburga (DE)
  - Województwo dolnośląskie (PL)
  - Gouvernement suisse - Canton de Genève- Services des affaires extérieures (CH)
  - Rząd kraju związkowego Bawaria
  - Rząd Katalonii (ES)
  - Rząd kraju związkowego Karyntia (AT)

- Communauté Urbaine de Strasbourg (FR)
- Agencja Rozwoju Regionalnego okręgu dubrovačko-neretvanska županija (HR)

Państwa członkowskie

- Rządowe Biuro Samorządu Lokalnego i Polityki Regionalnej Republiki Słowenii
- Ministère du Développement Durable et des Infrastructures du Luxembourg
- Ministerstwo Administracji Publicznej Węgier
- Département fédéral des affaires étrangères de la Confédération Suisse - Service politique de coopération transfrontalière
- Ministerstwo Pracy i Gospodarki Finlandii, Wydział Rozwoju Regionalnego (FI)
- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Polski – Departament Współpracy Terytorialnej
- Ministerstwo Administracji Publicznej i Sprawiedliwości Węgier
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Estonii
- Republika Czeska – Kancelaria Rządu
- Confédération Suisse - Departement Affaires Etrangères

Stowarzyszenia

- Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych (AEBR)
- Przedstawiciel Stowarzyszenia Litewskich Rad Lokalnych w Brukseli
- Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT) – Francja
- Association des Régions de France (ARF)
- Sekretariat Generalny Zgromadzenia Regionów Europy (AER)
- Środkowoeuropejskie Biuro Inicjatyw Transgranicznych (CESCI)
- Europejskie Stowarzyszenie Samorządowców i Parlamentarzystów z Terenów Górskich (AEM) – Association européenne des élus de montagne
- Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych (AEBR)

Eksperti i inne zainteresowane strony

- Kancelaria rządu kraju związkowego Karyntia
  - Centre d'Observation Européen des Régions (C.O.E.U.R)
  - Akademia Europejska w Bolzano
  - Unioncamere del Veneto – Eurosportello del Veneto
  - École Doctorale de Sciences Juridiques et Politiques - Centre de Droit International - Université Nanterre
  - Europejskie ugrupowanie interesów gospodarczych Sealink (EUIG Sealink)
  - INTERACT Program promuje i wspiera właściwe zarządzanie programami europejskiej współpracy terytorialnej
  - Les Européens du Grand Lille / De Europeanen van Groot Rijsel
  - Confédération Suisse - Département Fédéral Affaires Etrangères
-